บทที่ 4
ขั้นตอนการทดลองและผลการทดลอง

4.1 ขั้นตอนการทดลอง

4.1.1 ทำการเก็บตัวอย่างน้ำมันหม้อแปลง

4.1.2 นำตัวอย่างน้ำมันที่ได้มาทำการทดสอบ

- ผ่านเครื่อง DGA
- ผ่านเครื่อง BDV
- ผ่านเครื่อง WT
- ผ่านเครื่อง PF 25°C

4.1.3 ทำการทดสอบหม้อแปลงทางไฟฟ้า

- ค่าความต้านทานฉนวนกระแสตรง (Insulation Resistance Measurement)
- ค่าความสูญเสียทางฉนวน (Dielectric Loss Measurement)
- ค่าอัตราส่วนของขดลวด (Ratio Measurement)

4.1.4 นำข้อมูลที่คำนวณแล้วมาจัดระดับที่อ้างอิงตามมาตรฐาน

4.1.5 นำค่าเชิงตัวเลขไปทำการวิเคราะห์ด้วยฟังก์ชัน Fuzzy Logic Toolbox

4.1.6 วิเคราะห์ผลการทดลองและสรุปผลการทดลอง

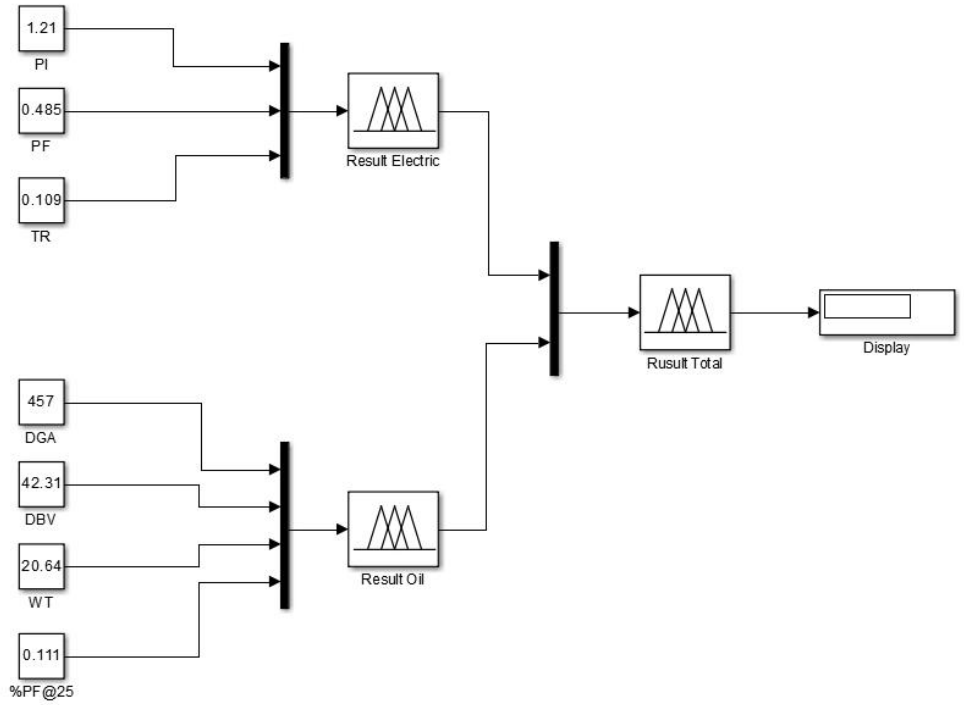

ภาพที่ 4.1 ขั้นตอนการทดลอง

4.2 ผลการทดลองและแนวคิดที่นำไปประยุกต์ใช้ในทฤษฎีของฟัซซี่ลอจิก

โครงงานนี้ได้นำมาตรฐานการทดสอบ มาประยุกต์ใช้ในการประเมินสภาพของหม้อแปลงไฟฟ้ากำลัง โดยอาศัยทฤษฎีของฟัซซี่ลอจิกเข้ามาช่วย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความแม่นยำ โดยเริ่มจากนำผลของการทดสอบทางไฟฟ้าและผลของการทดสอบทางน้ำมัน ที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์ก๊าซที่เจือปนในน้ำมัน (Dissolved Gas Analysis) ตามมาตรฐาน IEEE C-57-104-2008 ซึ่งจะดูจากค่าก๊าซแต่ละชนิดที่เจือปนอยู่ในน้ำมัน เพื่อใช้ในการประเมินสภาพของหม้อแปลงไฟฟ้ากำลัง โดยจะมีอยู่สี่เงื่อนไขจากภาพที่ 2.6 การทดสอบค่าความคงทนต่อแรงดันเบรกดาวน์ (Dielectric Breakdown Voltage Test) ตามมาตรฐาน ASTM D877-87 เป็นการวัดค่าความสามารถของน้ำมัน ในการคงทนต่อความเครียดสนามไฟฟ้ากระแสสลับตามตารางที่ 2.2 การตรวจวัดปริมาณความชื้น (Water Content Test) ตามมาตรฐาน ASTM D1533 เป็นการเติมอิเล็กโตรไลต์เข้าไปใน Titration Cell แล้วทำการวัดความชื้นตามตารางที่ 2.3 การทดสอบค่าความสูญเสียของฉนวนน้ำมัน (Dissipation Factor Test) เป็นการวัดความสูญเสียทางฉนวนของน้ำมันภายใต้สนามไฟฟ้ากระแสสลับที่อุณหภูมิ 25°C มีการละลายปนเปื้อนของสารต่างๆในน้ำมัน เช่น ปริมาณทองแดง, กรด, peroxides ปกติทดสอบ ทุก 1 ปี ค่า tan ที่ 25°C ไม่ควรเกิน 0.5 % (มาตรฐาน ASTM

D924) การวัดค่าความต้านทานของฉนวน (Insulation Resistance Measurement) แล้วคำนวณค่า Polarization Index (PI) หรือค่าอัตราส่วนความต้านทานฉนวนที่นาทีที่ 10 ต่อนาทีที่ 1 ตามมาตรฐาน IEEE C57.125-1999 ตามตารางที่ 2.5 การวัดค่าความสูญเสียทางฉนวน (Dielectric Loss Measurement) เป็นการวัดความสูญเสียทางฉนวนภายใต้สนามไฟฟ้ากระแสสลับ ซึ่งถ้าค่า PI มีค่าระหว่าง 1.1 – 1.15 ให้ทดสอบค่าความสูญเสียและ %PF ที่แรงดัน 2.5 kV ที่พิกัดแรงดัน 3 – 5 kV ทดสอบที่แรงดัน 5 kV ที่พิกัดแรงดัน 5 – 10 kV และทดสอบที่แรงดันมากกว่า 10 kV ที่พิกัดมากกว่า 10 kV ตามมาตรฐาน NETA MTS-05

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลที่จะนำไปวิเคราะห์ด้วยฟังก์ชัน Fuzzy Logic Toolbox

Test	**First Sampling**	**Second Sampling**	**Third Sampling**
PI	1.21	1.505	1.79
Power Factor	0.485	0.162	0.24
Ratio Test	0.109	0.147	0.3
DGA	457 ppm	141 ppm	362 ppm
BDV	42.31 kv	46.62 kv	57.54 kv
WT	20.64 ppm	4.25 ppm	8.513 ppm
PF25°C	0.111	0.05	0.33

ในการจัดระดับของข้อมูลดิบของ PI ให้อยู่ช่วงที่สามารถนำไปวิเคราะห์ด้วยฟังก์ชัน Fuzzy Logic Toolbox ได้นั้นสามารถแบ่งเป็น 3 ช่วงดังนี้

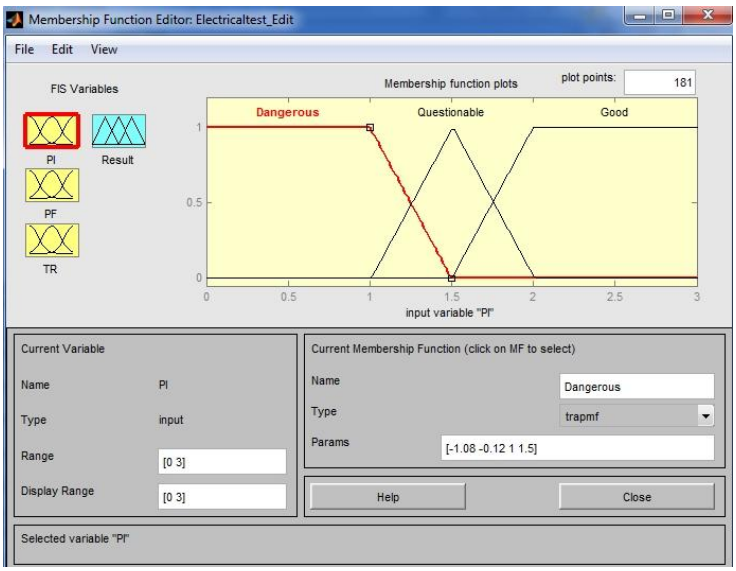

ภาพที่ 4.2 ระดับความเป็นสมาชิกของ PI

โดยที่

PI > 2	คือ ปกติ
1 < PI < 2	คือ น่าสงสัย
PI < 1	คือ อันตราย

Power Factor ให้อยู่ช่วงที่สามารถนำไปวิเคราะห์ด้วยฟังก์ชัน Fuzzy Logic Toolbox ได้ นั้นสามารถแบ่งเป็น 3 ช่วงดังนี้

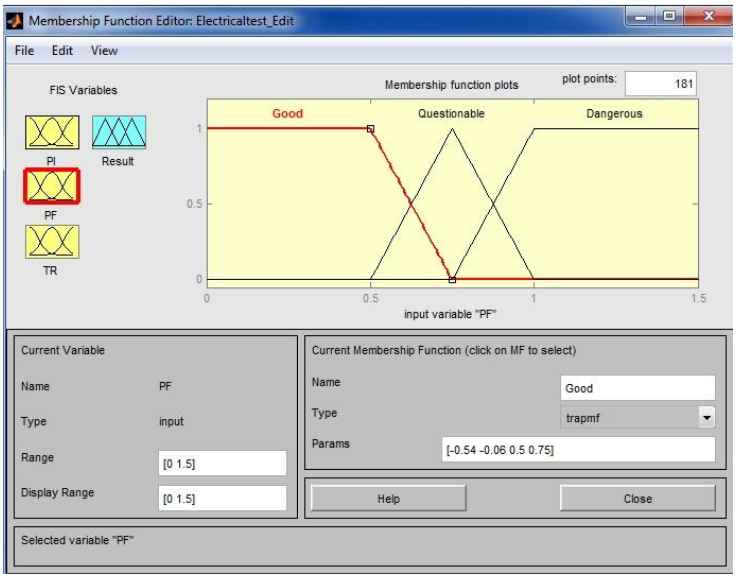

ภาพที่ 4.3 ระดับความเป็นสมาชิกของ Power Factor

โดยที่

Power Factor < 0.5	คือปกติ
0.5 < Power Factor < 1	คือน่าสงสัย
Power Factor > 1	คือผิดปกติ

Ratio Test ให้อยู่ช่วงที่สามารถนำไปวิเคราะห์ด้วยฟังก์ชัน Fuzzy Logic Toolbox ได้นั้น สามารถแบ่งเป็น 2 ช่วงดังนี้

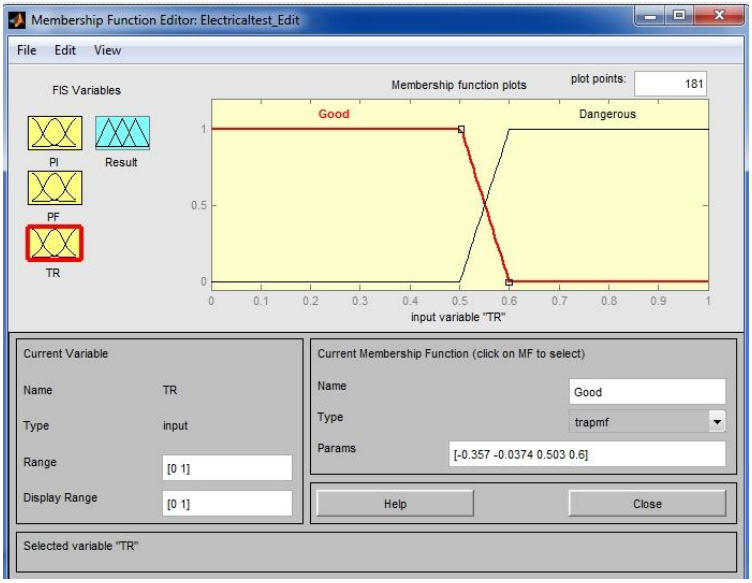

ภาพที่ 4.4 ระดับความเป็นสมาชิกของ Ratio Test

โดยที่

Ratio Test < 0.5	คือปกติ
Ratio Test > 0.6	คือผิดปกติ

DGA ให้อยู่ช่วงที่สามารถนำไปวิเคราะห์ด้วยฟังก์ชัน Fuzzy Logic Toolbox ได้นั้น สามารถแบ่งเป็น 3 ช่วงดังนี้

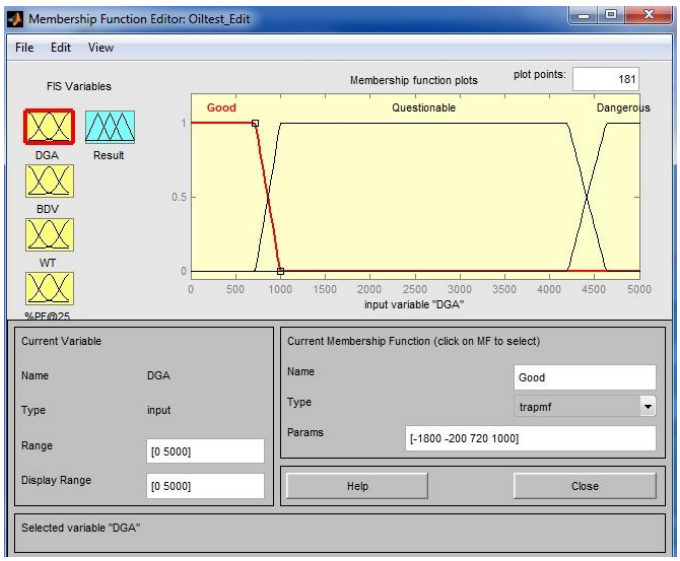

ภาพที่ 4.5 ระดับความเป็นสมาชิกของ DGA

โดยที่

DGA < 720	คือปกติ
1000 < DGA < 4200	คือน่าสงสัย
DGA > 4630	คือผิดปกติ

BDV ให้อยู่ช่วงที่สามารถนำไปวิเคราะห์ด้วยฟังก์ชัน Fuzzy Logic Toolbox ได้นั้น สามารถแบ่งเป็น 3 ช่วงดังนี้

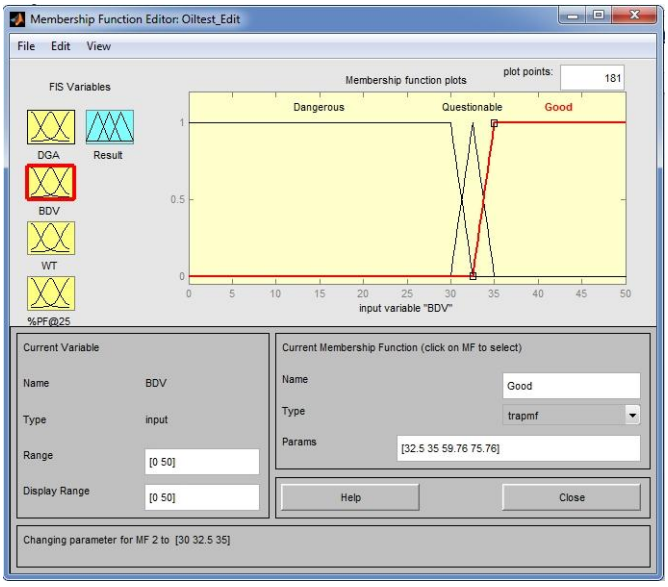

ภาพที่ 4.6 ระดับความเป็นสมาชิกของ BDV

โดยที่

BDV > 35	คือปกติ
30 < BDV < 35	คือน่าสงสัย
BDV < 30	คือผิดปกติ

WT ให้อยู่ช่วงที่สามารถนำไปวิเคราะห์ด้วยฟังก์ชัน Fuzzy Logic Toolbox ได้นั้นสามารถแบ่งเป็น 3 ช่วงดังนี้

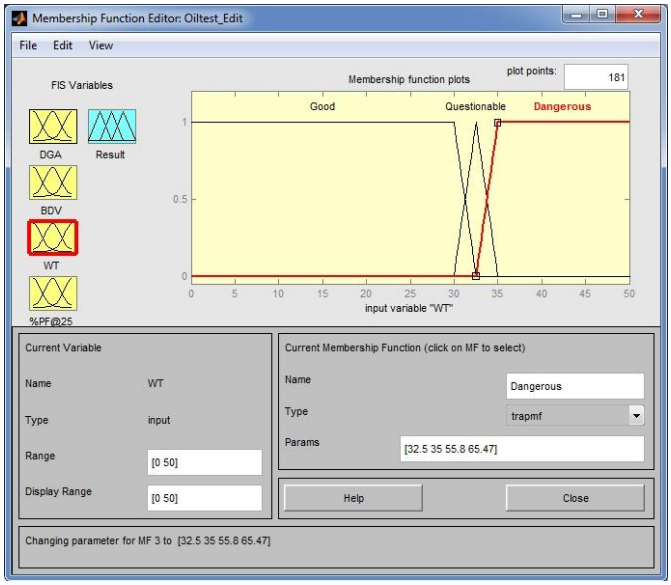

ภาพที่ 4.7 ระดับความเป็นสมาชิกของ WT

โดยที่

WT < 35	คือปกติ
35 < WT < 40	คือน่าสงสัย
WT > 40	คือผิดปกติ

PF 25°C ให้อยู่ช่วงที่สามารถนำไปวิเคราะห์ด้วยฟังก์ชัน Fuzzy Logic Toolbox ได้นั้นสามารถแบ่งเป็น 3 ช่วงดังนี้

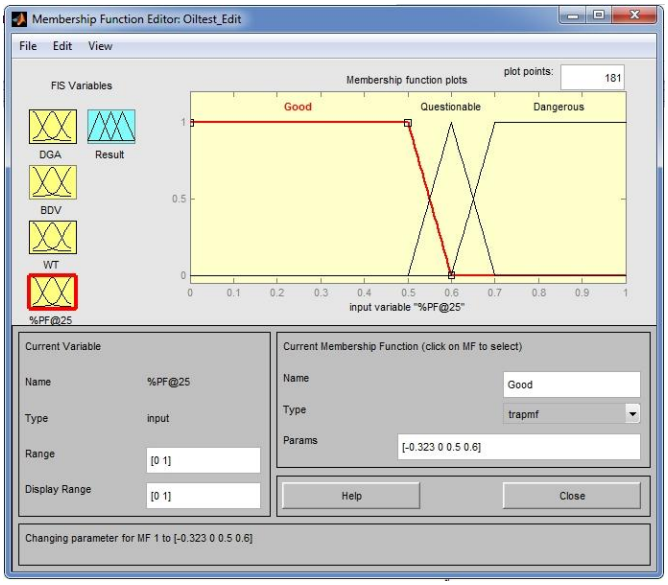

ภาพที่ 4.8 ระดับความเป็นสมาชิกของ PF 25°C

โดยที่

PF 25°C < 0.5	คือปกติ
0.5 < PF 25°C < 0.7	คือน่าสงสัย
PF 25°C > 0.7	คือผิดปกติ

เมื่อทำการจัดระดับของข้อมูลตามตารางที่ 4.1 แล้วจึงนำค่าที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยฟังก์ชัน Fuzzy Logic Toolbox สามารถแบ่งค่าในการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ปกติ	ได้กำหนดไว้ในโปรแกรมให้มีค่าเป็น 7 ขึ้นไป
น่าสงสัย	ได้กำหนดไว้ในโปรแกรมให้มีค่าเป็น 3-7
ผิดปกติ	ได้กำหนดไว้ในโปรแกรมให้มีค่าเป็นต่ำกว่า 3

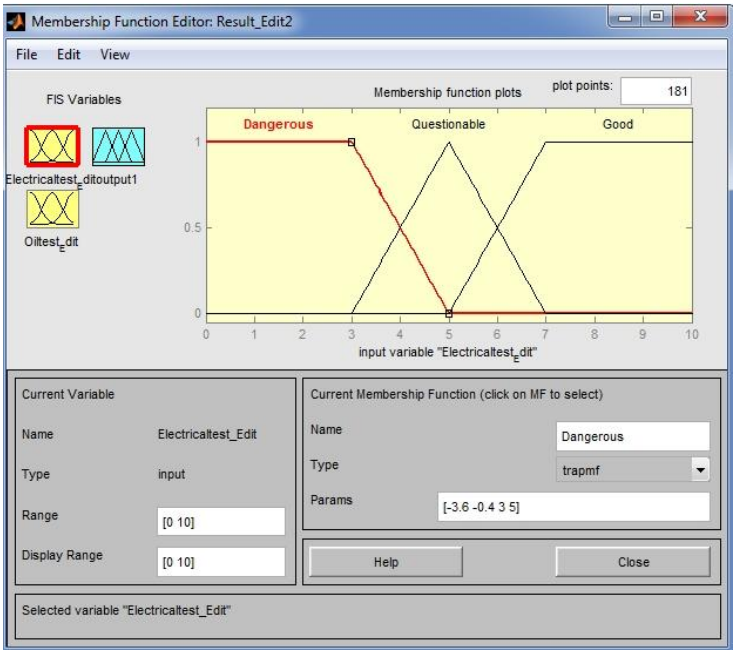

ภาพที่ 4.9 ระดับความเป็นสมาชิกของ Result

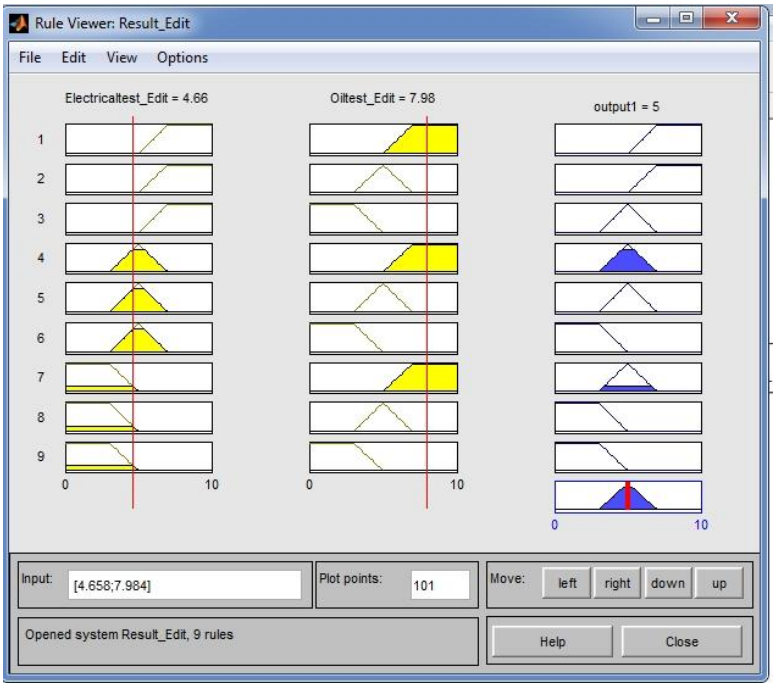

ภาพที่ 4.10 แสดงผลลัพธ์การอนุมาน Rule Viewer

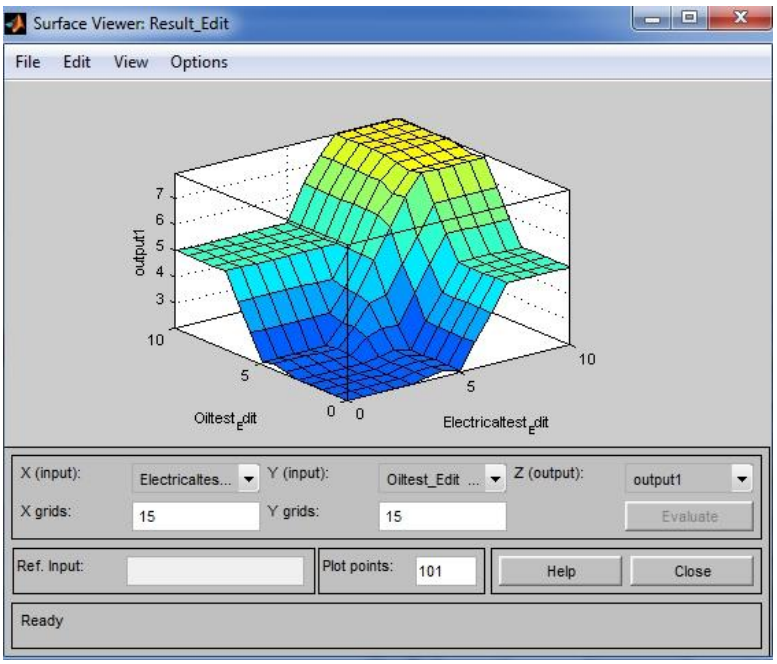

ภาพที่ 4.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอินพุตกับเอาต์พุต Surface Viewer

ตารางที่ 4.2 แสดงผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยฟังก์ชัน Fuzzy Logic Toolbox

Sampling	Electrical Test	Oil Test	Result
First Sampling	4.66	7.98	5
Second Sampling	7.98	7.98	7.984
Third Sampling	7.8	7.98	7.9